

UZASADNIENIE

J. A. został oskarżony o to, że:

I. w okresie czasu od 27 czerwca 2008 roku do dnia 17 listopada 2008 roku w miejscowości D. woj. (...) będąc diagnostą w (...) w D. przy ul. (...), a tym samym osobą uprawnioną do przeprowadzania badań technicznych pojazdów, nr uprawnień (...) działając w warunkach ciągu przestępstw w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poświadczal nieprawdę o dopuszczeniu pojazdów do ruchu i przeprowadzeniu prawidłowych badań technicznych w pojazdach, w ten sposób, iż dokonał wpisu w dokumentach pojazdów o prawidłowo przeprowadzonym badaniu technicznym zgodnym z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 grudnia 2003 roku (Dz. U. 03.227.2250) w sprawie zakresu i sposobu przeprowadzenia badań technicznych pojazdów oraz wzoru dokumentów stosowanych przy tych badaniach, podczas gdy w rzeczywistości przeprowadzone przeglądy techniczne nie były rzetelne i nie obejmowały wszystkich wymienionych czynności podlegających kontroli diagnostycznej i tak:

1. w dniu 27 czerwca 2008 roku w samochodzie osobowym marki O. (...) o nr rej. (...), przeprowadził nierzetelny pierwszy na terytorium RP przegląd techniczny w czasie 33 min 09 sekundy, tj. poniżej 35 minut w którym to przeglądzie technicznym nie było możliwości wykonania wszystkich czynności diagnostycznych niezbędnych do dopuszczenia tego pojazdu do ruchu
2. w dniu 27 czerwca 2008 roku w samochodzie ciężarowym marki V. (...) o nr rej. (...) przeprowadził nierzetelny pierwszy na terytorium RP przegląd techniczny w czasie 17 min 48 sekund, tj. poniżej 40 minut w którym to przeglądzie technicznym nie było możliwości wykonania wszystkich czynności diagnostycznych niezbędnych do dopuszczenia tego pojazdu do ruchu
3. w dniu 27 czerwca 2008 roku w samochodzie osobowym marki V. (...) o nr rej. (...), przeprowadził nierzetelny okresowy przegląd techniczny w czasie 13 min 59 sekund, tj. poniżej 20 minut w którym to przeglądzie technicznym nie było możliwości wykonania wszystkich czynności diagnostycznych niezbędnych do dopuszczenia tego pojazdu do ruchu
4. w dniu 27 czerwca 2008 roku w samochodzie osobowym marki A. (...) o nr rej. (...), przeprowadził nierzetelny okresowy przegląd techniczny samochodu osobowego wyposażonego w instalację gazową (...) w czasie 11 min 6 sekund, tj. poniżej 25 minut w którym to przeglądzie technicznym nie było możliwości wykonania wszystkich czynności diagnostycznych niezbędnych do dopuszczenia tego pojazdu do ruchu
5. w dniu 27 czerwca 2008 roku w samochodzie osobowym marki V. (...) o nr rej. (...), przeprowadził nierzetelny okresowy przegląd techniczny w czasie 3 min 11 sekund, tj. poniżej 20 minut w którym to przeglądzie technicznym nie było możliwości wykonania wszystkich czynności diagnostycznych niezbędnych do dopuszczenia tego pojazdu do ruchu
6. w dniu 27 czerwca 2008 roku w samochodzie osobowym marki C. (...) o nr rej. (...), przeprowadził nierzetelny okresowy przegląd techniczny w czasie 3 min 47 sekund, tj. poniżej 20 minut w którym to przeglądzie technicznym nie było możliwości wykonania wszystkich czynności diagnostycznych niezbędnych do dopuszczenia tego pojazdu do ruchu
7. w dniu 27 czerwca 2008 roku w samochodzie ciężarowym marki F. (...) o nr rej. (...) przeprowadził nierzetelny okresowy przegląd techniczny samochodu wyposażonego w instalację gazową (...) w czasie 10 min 34 sekund, tj. poniżej 25 minut w którym to przeglądzie technicznym nie było możliwości wykonania wszystkich czynności diagnostycznych niezbędnych do dopuszczenia tego pojazdu do ruchu

8. w dniu 27 czerwca 2008 roku w samochodzie osobowym marki R. (...) o nr rej. (...), przeprowadził nierzetelny okresowy przegląd techniczny w czasie 14 min 5 sekund, tj. poniżej 20 minut w którym to przeglądzie technicznym nie było możliwości wykonania wszystkich czynności diagnostycznych niezbędnych do dopuszczenia tego pojazdu do ruchu

9. w dniu 12 listopada 2008 r. w samochodzie osobowym marki B. (...) o nr rej. (...), przeprowadził nierzetelny pierwszy na terytorium RP przegląd techniczny w czasie 11 min 22 sekund, tj. poniżej 35 minut w którym to przeglądzie technicznym nie było możliwości wykonania wszystkich czynności diagnostycznych niezbędnych do dopuszczenia tego pojazdu do ruchu

10. w dniu 12 listopada 2008 roku w samochodzie osobowym marki D. (...) o nr rej. (...), przeprowadził nierzetelny okresowy przegląd techniczny w czasie 16 min 27 sekund, tj. poniżej 20 minut w którym to przeglądzie technicznym nie było możliwości wykonania wszystkich czynności diagnostycznych niezbędnych do dopuszczenia tego pojazdu do ruchu

11. w dniu 12 listopada 2008 roku w ciągniku rolniczym marki W. (...) o nr rej. (...), przeprowadził nierzetelny okresowy przegląd techniczny w czasie 7 min 33 sekund, tj. poniżej 10 minut w którym to przeglądzie technicznym nie było możliwości wykonania wszystkich czynności diagnostycznych niezbędnych do dopuszczenia tego pojazdu do ruchu

12. W dniu 17 listopada 2008 roku w samochodzie osobowym marki R. (...) o nr rej. (...), przeprowadził nierzetelny okresowy przegląd techniczny w czasie 8 min 29 sekund, tj. poniżej 20 minut w którym to przeglądzie technicznym nie było możliwości wykonania wszystkich czynności diagnostycznych niezbędnych do dopuszczenia tego pojazdu do ruchu

13. w dniu 17 listopada 2008 roku w samochodzie osobowym marki D. (...) o nr rej. (...), przeprowadził nierzetelny okresowy przegląd techniczny samochodu wyposażonego w instalację gazową (...) w czasie 23 min 13 sekund, tj. poniżej 25 minut w którym to przeglądzie technicznym nie było możliwości wykonania wszystkich czynności diagnostycznych niezbędnych do dopuszczenia tego pojazdu do ruchu

przy czym każdy z czynów wchodzących w ciąg przestępstw kwalifikowany jest z art. 271 § 1 i 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

Sąd Rejonowy w Opocznie wyrokiem z dnia 6 maja 2015 roku w sprawie II K 271/12:

1. o skarżonego J. A. od popełnienia zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu niewinnili.
2. kosztami postępowania w sprawie obciążył Skarb Państwa.

Powyższy wyrok w całości – na niekorzyść oskarżonego - zaskarżył prokurator.

Wyrokowi zarzucił:

- obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 9 § 2 kpk, 366 § 1 kpk, art. 167 kpk, art. 410 kpk i art. 193 § 1 kpk, która miała wpływ na treść zapadłego orzeczenia, polegającą na niewyjaśnieniu wszystkich istotnych okoliczności sprawy i oparciu orzeczenia o niepełny materiał dowodowy poprzez przyjęcie, że z uwagi na brak możliwości przeprowadzenia eksperymentu procesowego polegającego na odtworzeniu badania technicznego pojazdów z udziałem J. A. zostały wyczerpane możliwości dowodowe w tym zakresie, co skutkowało uniewinnieniem w/w od popełnienia zarzucanego mu czynu, podczas gdy z oceny materiału dowodowego dokonanej przez oskarżyciela publicznego wynika, że istnieje uzasadniona podstawa do przeprowadzenia z urzędu dowodu w postaci zweryfikowania przez organ orzekający „materiałów niejawnych” sprawy II K 383/14 toczącej się aktualnie przed Sądem Rejonowym w Opocznie przeciwko J. A.

- błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść zapadłego orzeczenia, polegający na uznaniu za wiarygodne, wzajemnie się uzupełniające i korespondujące ze sobą zeznań świadków M. D., A. D., A. K., M.

S., M. Ż., M. K., W. W., R. O., W. N., G. C., W. B., M. W. i B. O. , którzy potwierdzili fakt przeprowadzenia badań technicznych swoich pojazdów na stacji diagnostycznej (...)przez oskarżonego oraz przyjęcie wbrew zasadom logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego za wiarygodne wyjaśnień oskarżonego, który nie przyznał się do popełniania zarzucanego mu czynu, bowiem w/w świadkowie, to osoby, które były żywotnie zainteresowane w tym, aby nie kwestionować rzetelności przeprowadzonych badań technicznych ich pojazdów, które tym samym zostały dopuszczone do ruchu publicznego a więc mieli interes w tym, aby złożyć zeznania korzystne dla oskarżonego, a nadto zeznaniom tym i wyjaśnieniom wyraźnie przeczy zebrany w sprawie materiał dowodowy,

- błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść zapadłego orzeczenia, polegający na uznaniu, że w oparciu o opinię biegłego z dziedziny mechaniki i techniki samochodowej, ruchu drogowego oraz diagnostyki i szacowania technicznego pojazdów nie można ustalić rzeczywistego czasu badania pojazdów, podczas gdy z treści opinii uzupełniającej złożonej na rozprawie, jednoznacznie wynika, że biegły określił w opinii niezbędny minimalny czas do wykonania badania wskazanych pojazdów.

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Opocznie II Wydział Karny do ponownego rozpoznania.

Sąd okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja skutkowałą uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Ponieważ ocena zarzutów podniesionych w apelacji nastawionych na ustalenie sprawstwa i winy oskarżonego jest aktualnie przedwczesna, sąd okręgowy ograniczył się do podniesienia uchybień, które spowodowały uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Na wstępie należy podkreślić, iż akt oskarżenia w niniejszej sprawie wpłynął do Sądu Rejonowego w Opocznie w dniu 2 lipca 2012 roku; nieprawomocny wyrok w pierwszej instancji został wydany 6 maja 2015 roku.

Sąd merytoryczny procedował więc w oparciu stan prawny zawarty w Kodeksie postępowania karnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 roku; a więc na podstawie reguł funkcjonujących przed wejściem w życie 1 lipca 2015 roku obszernej nowelizacji Kodeksu postępowania karnego i Kodeksu karnego ujętej w dwóch aktach prawnych: ustawie z dnia 20 lutego 2013 roku o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw oraz ustawie z dnia 27 września 2013 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw.

Sąd odwoławczy w dalszych rozważaniach miał na uwadze uregulowania intertemporalne, zwłaszcza zawarte w art. 36 pkt 2 ustawy nowelizującej z 2013 roku.

Przechodząc do szczegółowych uwag należy podnieść, iż przekonanie sądu o wiarygodności innych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną prawa procesowego, a więc mieści się w ramach swobodnej oceny dowodów jedynie wtedy, gdy:

a) jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy całokształtu okoliczności i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy;

b) stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego;

c) jest wyczerpująco i logicznie – z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego – argumentowane w uzasadnieniu (zobacz: OSNKW 7 – 9/1991, poz.41).

Zasada prawdy (art. 2 § 2 kpk) wprowadza wymóg opierania wszelkich rozstrzygnięć na prawdziwych ustaleniach faktycznych. Oznacza to zobligowanie wszystkich organów procesowych, w tym sądu do dołożenia – niezależnie od woli stron - maksymalnych starań i wyczerpania wszelkich dostępnych środków dla poznania prawdy. Zasada prawdy oznacza, iż niezbędne staje się ograniczenie zasady kontrydiktoryjności poprzez elementy oficjalności przy wprowadzaniu do procesu i przeprowadzaniu w nim dowodów (art. 167 kpk, art. 370 § 1 i 3 kpk). Art. 366 § 1 kpk nakładał na przewodniczącego składu orzekającego obowiązek prawidłowego kierowania rozprawą tak, aby wszystkie istotne okoliczności sprawy zostały wyjaśnione. Prawidłowość rozstrzygnięcia sprawy zależała nie tylko od prawidłowego – zgodnego z przepisami – przeprowadzenia dowodów zawnioskowanych przez strony, ale również przeprowadzenia z urzędu wszelkich dowodów potrzebnych do ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia. Potrzeba przeprowadzenia takich dowodów zachodzi wtedy, gdy z przeprowadzonych na wniosek stron dowodów wynika, że okoliczności, o których wyżej mowa, nie zostały w sposób wystarczający wyjaśnione.

W tym kontekście należy podnieść, iż prokurator zarzucił oskarżonemu popełnienie 13 czynów, polegających na nierzetelnym przeprowadzeniu przeglądów technicznych pojazdów, określając, iż wskazane dokładnie czasy przeglądów, były niewystarczające (w świetle opinii biegłego) do wykonania wszystkich czynności diagnostycznych niezbędnych do dopuszczenia tego pojazdu do ruchu.

W motywach zaskarżonego wyroku w ramach ustalonego stanu faktycznego sąd I instancji w odniesieniu do każdego czynu pominął wskazane w akcie oskarżenia poszczególne czasy przeglądów stwierdzając jedynie, iż J. A. przeprowadził badania techniczne wymienionych w zarzucie pojazdów i wydał zaświadczenia stwierdzające sprawność pojazdu. Zaniechał tym samym ustalenia zasadniczych faktów ubocznych, na podstawie których oskarżyciel publiczny wnioskował w akcie oskarżenia o zaistnieniu faktu głównego, czyli popełnienia przez oskarżonego zarzucanych mu przestępstw.

Odnosząc się do takiego sposobu procedowania sąd I instancji podniósł, iż „z uzasadnienia aktu oskarżenia wynika, że ten czas, który jest podany w zarzucie, a który był czasem przeprowadzonych badań wynika z materiałów operacyjnych i ustalono to w oparciu o „materiał dowodowy jawny i niejawny” (k 261). Jednocześnie prokurator nie zawnioskował tychże akt i nie wymienił ich w ogóle jako dowód w sprawie. Należy więc, zdaniem sądu, jedynie domniemywać, iż ten podany czas, to czas wjazdu i wyjazdu ze stacji diagnostycznej. Wynika to z kolejnego stwierdzenia zawartego w uzasadnieniu aktu oskarżenia, a mianowicie, że „czas dokonywanych przeglądów technicznych obejmuje także czas potrzebny na drogę dojazdu od ul. (...) do stacji diagnostycznej oraz czas wyjazdu ze stacji”. (k 261).

W niniejszej sprawie w akcie oskarżenia (i w toku postępowania sądowego) prokurator nie zawnioskował przeprowadzenia dowodu z materiałów niejawnych; jednakże wskazał w nim, iż przedmiotowe postępowanie zostało wszczęte na podstawie materiałów operacyjnych KPP w O. i zawarł ustalenia wynikające z tych materiałów.

Przewodnicząca składu orzekającego od początku postępowania sądowego (a najpóźniej po lekturze aktu oskarżenia) miała więc wiedzę o zabezpieczeniu do tej sprawy materiałów niejawnych, w których zawarte dane, doprowadziły do postawienia J. A. w stan oskarżenia. Istnienie tej wiedzy sąd rejonowy wyraził zresztą w przytoczonych wyżej pisemnych motywach wyroku. Razi więc w procedowaniu tego sądu niepełność postępowania dowodowego, mimo znajomości istnienia określonych środków dowodowych i stosunkowo łatwego ich przeprowadzenia (sprawa II K 383/14, do której zostały załączone materiały niejawne toczyła się w zasadzie równoległe przed Sądem Rejonowym w Opocznie). Pominięcie istotnych dla sprawy okoliczności, mogących mieć wpływ na rozstrzygnięcie w kwestii winy, stanowi oczywistą obrazę art. 410 kpk. Wskazane uchybienia przepisom postępowania, miały wpływ na treść wyroku, bowiem sąd merytoryczny pozbawił się możliwości dokonania ustaleń odnośnie czasów poszczególnych przeglądów technicznych, które stanowiły punkt wyjścia do weryfikacji ocen w zakresie sprawstwa oskarżonego.

Braki dowodowe i niepełność w analizach sądu I instancji co do głównych dowodów osobowych muszą prowadzić do sytuacji, w której zachodzi konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku, albowiem zebrany do tej pory i mało wnikliwie oceniony materiał dowodowy nie pozwala w sposób jednoznaczny na rozstrzygnięcie, czy stanowisko zawarte w zaskarżonym wyroku zasługuje na uwzględnienie.

Dokładne ustalenie okoliczności faktycznych wymaga przeprowadzenia wszystkich istotnych dowodów i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy.

Zasada obiektywizmu i związana z nią (z natury rzeczy) zasada prawdy materialnej nakazywały sądowi I instancji rozważenie wszystkich możliwych wersji przebiegu zdarzeń.

Rolą sądu przy ponownym rozpoznaniu sprawy jest ustalenie czy oskarżony jest sprawcą zarzucanych mu czynów. W tym celu należy odebrać od oskarżonego szczegółowe wyjaśnienia, w szczególności dotyczące sposobu przeprowadzania przez niego przeglądów technicznych; jeżeli odmówi on składania wyjaśnień trzeba oprzeć się na jego dotychczasowych relacjach, zwłaszcza opisujących system jego pracy (np. zob. k 327 odw. – 328), zweryfikować wyjaśnienia oskarżonego zwłaszcza w oparciu o dokumentację niejawną (czas poszczególnych przeglądów technicznych), opinię biegłego z dziedziny mechaniki i techniki samochodowej, skonfrontować zeznania świadków dokonujących przeglądu technicznego z ustalonym operacyjnie czasem tej czynności.

Wynikające z zarzutów czasy przeglądów technicznych są w niektórych przypadkach zbliżone do czasu wskazanego przez biegłego niezbędnego do ich wykonania; w niektórych czynach znacznie jednak od niego odbiegają. Organ procesowy powinien dążyć do wyeliminowania istniejących wątpliwości, jednakże gdy po wykorzystaniu istniejących możliwości dowodowych wątpliwość nadal istnieje, sąd winien sięgnąć po regułę z art. 5 § 2 kk. Reasumując: materiał dowodowy wymaga uzupełnienia we wskazanych kierunkach; ocenie sądu będzie podlegać czy materiał dowodowy oceniony we wzajemnym powiązaniu, bez obawy popełnienia pomyłki, pozwala na ustalenie wersji zdarzenia zgodnej z aktem oskarżenia, czy też co do osoby sprawcy w odniesieniu do określonych czynów pozostaną nie dające się usunąć wątpliwości.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że zaskarżony wyrok zapadł z obrazą przepisów prawa procesowego, która mogła mieć istotne znaczenie dla treści merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie. Nieprawidłowości te powodują, że zaskarżony wyrok należało uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Opocznie.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd I instancji winien w szczególności:

- uwzględnić zasady intertemporalne określone w art. 36 ustawy z dnia 27 września 2013 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw . W przypadku sprawy toczącej się na nowo przed sądem I instancji, obowiązują już nowe reguły procesowe, także dotyczące kontradiktoryjności;
- powtórzyć i uzupełnić postępowanie dowodowe, mając na uwadze powyższe uwagi; co do dowodów, które nie miały wpływu na uchylenie wyroku sąd może poprzestać na ich ujawnieniu. W razie potrzeby pogłębienia wiedzy specjalistycznej, czy też weryfikacji wersji zdarzenia należy zasięgnąć uzupełniającej opinii biegłego;
- ujawnić akta II K 383/14 Sądu Rejonowego w Opocznie oraz załączone do niej materiały niejawne;
- rozważyć pozostałe argumenty podniesione w skardze apelacyjnej;
- po wyjaśnieniu wszystkich istotnych okoliczności sprawy zgodnie z zasadą prawdy - dokonać wyczerpującej oceny dowodów zgodnie z art. 4 kpk, art. 5 kpk, art. 7 kpk i art. 410 kpk.

Z tych wszystkich względów - nie przesądzając rozstrzygnięcia - sąd okręgowy orzekł, jak w wyroku.

Del. SR Piotr Nowak SSO Sławomir Gosławski SO Krzysztof Gąsior